

РЕШЕНИЕ

№ 1166

гр. Варна, 18.10.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

ОКРЪЖЕН СЪД – ВАРНА, II СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и шести септември през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Ирена Н. Петкова

Членове: Невин Р. Шакирова
Николай Св. Стоянов

при участието на секретаря Галина Г. Славова
като разгледа докладваното от Ирена Н. Петкова Въззивно гражданско дело
№ 20233100501335 по описа за 2023 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 258 и сл. от ГПК и е образувано по въззивна жалба с вх. № 41196/01.06.2023 г., депозирана от Районна прокуратура - Варна, срещу Решение № 1420 от 28.04.2023 г., постановено по гр. д. № 11687/2022 г. по описа на ВРС, 49-ти състав, в частта, с която Прокуратурата на РБ, гр. София, бул. „Витоша“ № 2, представлявана от Главния прокурор на РБ, е осъдена да заплати на Д. Ж. Д., ЕГН ***** от гр. В*****, сумата от 13 400 лева, представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди, изразяващи се в напрежение, стрес, изпадане в социална изолация, осезателни притеснения за бъдещето, както и за децата си, безсъние, като пряка и непосредствена последица от незаконното ѝ привличане в качеството на обвиняем за извършено престъпление от общ характер за престъпления по чл. 255, ал. 3, вр. ал. 1, т. 2 от НК и чл. 255, ал. 3, вр. ал. 1, т. 2, т. 6 и т. 7 от НК, за които престъпления е оправдана с присъда по НОХД № 1333/2020 г. по описа на ВОС, ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на влизане в сила на

оправдателната присъда - 06.04.2022 г., до окончателното изплащане на сумата, както и сумата в размер на 1000 лева, представляващи обезщетение за претърпените имуществени вреди, представляващи възнаграждение за адвокат в първоинстанционното съдебно производство, ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на влизане в сила на оправдателната присъда - 06.04.2022 г., до окончателното изплащане на сумата, на осн. чл. 2, ал. 1, т. 3 от ЗОДОВ.

В жалбата се излага, че решението е неправилно и незаконосъобразно. Счита, че в хода на производството не са събрани категорични доказателства, които да установяват, че Д. Д. действително е претърпяла неимуществени вреди като пряк и непосредствен резултат от незаконното обвинение. Намира, че решението се основава само на показанията на разпитаните по делото свидетели – бащата на ищцата и нейна приятелка, които следва да се ценят с оглед близките отношения помежду им и не биха могли да бъдат ценени като обективни и безпристрастно дадени. Твърди, че съществува противоречие между приетото от съда в мотивите и постановеното решение по отношение на датата на влизане в сила на оправдателната присъда. Посочва, че в мотивите си първоинстанционният съд не е коментирал възражението на Прокуратурата за наличие на основания за приложението на чл. 5 от ЗОДОВ. Моли за отмяна на решението и постановяване на друго, с което да се отхвърли изцяло предявения иск, а в условията на евентуалност – да се намали размера на присъденото обезщетение за неимуществени и имуществени вреди, както и размера на присъдените разноски, като за начална дата на законната лихва върху присъдената главница се приеме датата на влизане в сила на определението на АС – Варна, постановено по ВНОХД 20213000600269/2021 г. в проведено на 10.12.2021 г. открито съдебно заседание, а именно – 30.12.2021 г.

В срока по чл. 263 от ГПК е постъпил отговор от въззиваемата страна Д. Ж. Д., чрез адв. П. Б., с който въззивната жалба се оспорва като неоснователна. Счита решението на първоинстанционния съд за правилно, законосъобразно и обосновано, поради което моли да бъде потвърдено изцяло. Претендира разноски.

По предмета на така предявения иск с правно основание чл.2 ал.1

т.3 ЗОДОВ се излагат следните твърдения от страните:

Пред ВРС ищецът Д. Д. твърди, че с Постановление от 24.08.2018г. на Варненска окръжна прокуратура по досъдебно производство №255/16г. по описа на ОД на МВР Варна е била привлечена като обвиняема за извършени престъпления по чл.255, ал.1, т.2 от НК; чл.255, ал.3, вр. ал.1 т.2 от НК и чл.255, ал.3, вр. ал.1, т.2, т.6 и т.7 от НК и била разпитана в качеството на обвиняем. Твърди се, че с постановление от 06.08.19г. на прокурор от ВОП е възложено разследването да се извърши от следовател при ОСЛО при Окръжна прокуратура Варна като разследването продължило под ДП №139/19г. по описа на ОСЛО при ОП - Варна. Твърди се, че след като няколко пъти била привлечана и разпитвана в качеството на обвиняема, прокуратурата внесла в съда срещу нея обвинителен акт за престъпления по чл.255, ал.3, вр. ал.1 т.2 от НК и чл.255, ал.3, вр. ал.1, т.2, т.6 и т.7 от НК, по който на 23.11.2020г. било образувано НОХД №1333/2020г. по описа на Варненски окръжен съд. След провеждането на многократни заседания, без искания за отлагане от нейна страна, била постановена Присъда № 40 от 14.05.2021 г. на ОС - Варна, с която била призната за невиновна и оправдана по всички възведени обвинения. Оправдателната присъда е протестирана от прокурор и във връзка с този протест е образувано ВНОХД 269/2021г. по описа на Варненски апелативен съд. Сочи, че след запознаване с мотивите към присъдата, с писмо от 29.07.21г., прокурорът оттегля депозирания от него протест и в проведено о.с.з. от 10.12.21 г. ВАпС прекратява въззивното съдебно производство в неговата наказателна част, като присъдата в наказателната и част следва да се счита за влязла в законна сила с влизане в сила на посоченото определение. Твърди се, че производството пред АпС Варна продължило по жалба на гражданския ищец и с Решение №28/04.03.2022г. била потвърдена първоинстанционната присъда, с която предявените от Министъра на финансите граждански иски за причинени имуществени вреди били отхвърлени. Присъдата влязла в законна сила на 06.04.2022г. Ищцата навежда, че в резултат на незаконно повдигнатите обвинения претърпяла неимуществени вреди, изразяващи се в стрес, безпокойство, злепоставяне и уронване на доброто ѝ име в обществото, сред съседите, роднините и колегите. Периодът, през който била обвиняема по горепосоченото досъдебно производство и в следствие по наказателното дело, продължил твърде дълго - почти 4 години и това се отразило крайно негативно върху всички аспекти на личния ѝ, семеен и професионален живот. Твърди се, че първоначалния шок, който преживяла в деня на повдигането на обвинение - 24.08.2018г., за деяния, които не била извършила, бил страшен и никога нямало да го забрави. Силно засегнато било усещането ѝ за свобода и чест, когато следвало да изтърпи действията по извършването на полицейска (криминалистична) регистрация, които сериозно я разстроили и притеснили. След първото повдигане на обвинение изпаднала в депресия, чувствала се безпомощна, спряла да се храни, плачела непрекъснато, започнала да страда от безсъние, страхувала се, а и все още изпитвала страх. Този страх бил както

за нейното бъдеще, така и за бъдещето на двете ѝ малки деца. Този страх се основавал и на това, че повдигнатите обвинения били много тежки, а наказателната санкция, която се предвиждала за тях, била лишаване от свобода в размер от три до осем години, както и конфискация на част или цялото ѝ имущество, поради което била силно притеснена за бъдещето си и за това на децата ѝ, тъй като реално я грозяла ефективна присъда лишаване от свобода. Твърди се, че била разведена с бащата на децата си и сама се грижела за тях, поради което била силно разтревожена, че ако бъде осъдена и влезе в затвора, няма да има кой да се грижи за децата, да ги отглежда и възпитава. Многократно била призовавана, в дома ѝ идвали полицейски служители и призовкари, за да ѝ връчват призовките и съобщенията, като по този начин воденото наказателно производство стана достояние и за децата ѝ, което много ги разстроило. Същите станали много затворени, отказвали да слизат да играят пред блока с другите деца, а дъщеря ѝ намалила успеха си в училище. Твърди се, че изпитвала вина, че се налага децата да преживяват това. След всяка поява на полицейски служител или призовкар съседите ѝ започнали да шушукат зад гърба ѝ и да я отбягват. Твърди се, че това било крайно обидно за ищцата, но не можела да обяснява на всеки поотделно, че няма вина. Твърди се, че ограничила социалните си контакти, преживявайки обида и срам, била заклеймена като престъпник и човек, извършил неморална и неприемлива за обществото постъпка. Колегите, с които работела били многократно разпитвани като свидетели по делото и изпитвала срам и неудобство и пред тях. Продължилото почти четири години наказателно преследване я поставило в условие на непрекъснат стрес, притеснения и безпокойство, които не е преодоляла и до днес. Предявила е иск за заплащане на обезщетение за претърпените от нея, описани по-горе, неимуществени вреди в размер на 22 000 лв. Твърди се, че освен изложеното, от незаконно повдигнатите обвинения претърпяла и имуществени щети, изразяващи се в заплащане на адвокатски хонорар, за да бъде защитавана пред съда. Претенцията за обезщетение за имуществените вреди е предявена в размер на 1 000 лв., колкото е заплатила като адвокатско възнаграждение в наказателното производство. Посочените суми се претендират ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на влизане в сила на оправдателната присъда - 06.04.2022г., до окончателното изплащане на сумата.

В срока по чл.131 ГПК е депозиран отговор от ответника-Прокуратурата на Република България, с който искът се оспорва като неоснователен и като недоказан по основание и по размер. Сочи се, че липсват доказателства за претърпени неимуществени вреди от ищеца, пряка и непосредствена последица от незаконното обвинение. Излага, че Прокуратурата по никакъв начин не е разпространявала информация за воденото срещу ищцата досъдебно производство и повдигнатото ѝ обвинение. Оспорват се като недоказани твърденията за причинен стрес, безпокойство, злепоставяне и уронване на доброто ѝ име в обществото, депресия, чувство на безпомощност, липса на апетит, безсъние, и страх за бъдещето ѝ и бъдещето на децата ѝ, обида, срам и неудобство, както и

промяната в поведението на децата ѝ /затвореност, нежелание за социални контакти с връстници, промяна на успеха в училище/, както и че това се намират в пряка и непосредствена връзка с повдигнатите ѝ обвинения за извършени деяния по чл. чл. 255, ал. 3 вр. ал. 1, т. 2 от НК и чл. 255, ал. 3 вр. ал. 1, т. 2, т. 6 и т. 7 от НК и действията на Прокуратурата на Р България. По отношение продължителност на процеса се изтъква, че ищцата е имала качеството на обвиняемо лице за срок от малко повече от две години - от привличането ѝ в качеството на обвиняема на 24.08.2018г. до 23.11.2020г. - датата на образуване на НОХД № 1333/2020г. по описа на ОС - Варна. След образуване на НОХД се сочи, че друг орган носи отговорността по ЗОДОВ, тъй като след приключване на досъдебното производство и внасяне на материалите в съда, ръководно[1]решаващият орган е друг и от неговите действия, както и от процесуалното поведение на другите участници в процеса, зависи до голяма степен неговата продължителност.. Продължителността на производството се мотивира с фактическа и правна сложност на делото. Соци, че Определението на АС - Варна, постановено по ВНОХД 20213000600269/2021г. в проведено на 10.12.2021г. открито съдебно заседание, за прекратяване на въззивното съдебно производство в неговата наказателна част поради оттегляне на подадения от прокурора протест е влязло в законна сила на 29.12.2021г. Приема се, че посоченият срок е разумен и не са налице нарушения на чл. 6 от ЕКЗПЧОС и чл. 22, ал. 2 от НПК. Оспорват се твърденията за интензивни действия по разследване и други процесуални действия с участието на ищцата, като се изтъква, че няма данни за взета по отношение на ищцата мярка за неотклонение „Подписка“ или каквато и да е друга мярка за процесуална принуда. Възражава и срещу исканото обезщетение за претърпени имуществени вреди, представляващи извършените от ищцата разходи по заплащане на възнаграждения за ангажиране на защитник в наказателното производство, в размер на 1000 лв., като се изтъква, че от представените договори за правна помощ не може да се направи извод за реално осъществена защита, нито за нейния обем. Излага, че са налице основания за приложение на разпоредбата на чл. 5 от ЗОДОВ, доколкото имайки качеството на управител на посоченото в диспозитивите на повдигнатите ѝ обвинения дружество, ищцата сама е дала повод за проведеното срещу нея наказателно производство. Моли за отхвърляне на иска.

ВОС като съобрази становищата на страните и събраните по делото доказателства намира за установено от фактическа и правна страна следното:

С Постановление от 24.08.18г. на прокурор при Варненска окръжна прокуратура, по досъдебно производство №255/16г. по описа на ОД на МВР Варна/ пр.пр.№2229/16г. по описа на Варненска окръжна прокуратура/, ищцата е привлечена като обвиняема за извършени престъпления по смисъла

на чл.255, ал.1, т.2 от НК; чл.255, ал.3, вр. ал.1 т.2 от НК и чл.255, ал.3, вр. ал.1, т.2, т.6 и т.7 от НК. Взета е мярка за неотклонение „Подписка”, отменена с Постановление от 24.02.2020г. С постановление от 06.08.19г. прокурор при ВОП възлага разследването да се извърши от следовател при ОСЛО при Окръжна прокуратура Варна, като разследването продължава под ДП №139/19г. по описа на ОСЛО при ОП - Варна.

На 23.11.2020г. Окръжна прокуратура Варна внася в Окръжен съд Варна обвинителен акт срещу ищцата Д., за престъпления по чл.255, ал.3, вр. ал.1 т.2 от НК и чл.255, ал.3, вр. ал.1, т.2, т.6 и т.7 от НК, по който на 23.11.20г. е образувано НОХД №1333/2020г. по описа на Варненски окръжен съд. В хода на съдебното производство са проведени 4 съдебни заседания, на всяко от които подсъдимата Д. се явява лично и упълномощен от нея процесуален представител.

На 14.05.2021г. е постановена Присъда № 40 от 14.05.2021 г. на ОС - Варна, с която ищцата е призната за невиновна и оправдана по всички обвинения. Оправдателната присъда е протестирана от Окръжна прокурора Варна на 18.05.2021г. и във връзка с този протест е образувано ВНОХД 269/2021г. по описа на Варненски апелативен съд. С писмо от 29.07.2021г., прокурорът заявява, че оттегля депозирания от него протест. В проведено открито съдебно заседание от 10.12.2021г. Варненски апелативен съд прекратява въззивното съдебно производство в неговата наказателна част, считано от влизане на определението в сила. Определението не е обжалвано и е влязло в сила на 26.12.2021г. Производството пред АпС Варна продължава по жалба на гражданския ищец Министерство на финансите и с Решение №28/04.03.2022г. е потвърдена първоинстанционната присъда, с която предявените от Министъра на финансите граждански искове за причинени имуществени са отхвърлени. Присъдата е влязла в законна сила на 06.04.2022г.

По делото са ангажирани гласни доказателства, от които се установява следното:

Св.П. Ив. Г., без родствени връзки и дела със страните, заявява, че се познава с ищцата от 2002 г. и са в близки приятелски отношения. Първо били колежки, след прекратяване на служебните отношения си останали близки приятелки. Знае, че през 2018 г. прокуратурата повдигнала на ищцата обвинение във връзка с нейни служебни ангажименти, които тя тогава имала, т.к. била назначена като управител в търговско дружество и обвинението било във връзка с работата ѝ. Заявява, че ищцата не ѝ е споделяла какво точно извършва чисто служебно, но тогава дошла в дома на свидетелката и била много притеснена. Казала, че Прокуратурата е повдигнала обвинение срещу нея във връзка с действия, които е трябвало да извърши във връзка със служебните си отношения. Т.к. свидетелката е счетоводител по професия, ищцата поискала съвет. Казала ѝ, че държавата в лицето на НАП след редица проверки, които е извършвала на търговското дружество, което тя е представлявала, не е открило никакви нередности, възстановявала е ДДС, всичко е било наред във връзка с данъчните задължения на дружеството и в едни момент се оказало, че това не е така и прокуратурата я обвинява, в

смисъл, че търсят още корпоративен данък за довносяне. В този период се виждали 2 - 3 пъти седмично, като ищцата била много зле емоционално. Д. била съсипана, т.к. за първи път се сблъсквала така остро със съдебната система и сумите, които и се налагало да вижда, че ги търсят персонално от нея. Д. живеела сама с двете си деца. Тя се грижила сама за децата си след развод. Малкото дете било на 9 години, а голямото на 14 години. Голямото е било 7 клас, подготвяло се е за кандидатстване, а малкото е било 2 клас. Заявява, че децата знаели за това производство. Били на разходка с нея и с малкото дете в морската градина и голямото дете ѝ се обадило и казало, че има полиция пред блока и трябва да ѝ връчат документи. След това и малкото дете присъствало, като идвали да ѝ връчват призовки. Свидетелката предполага, че на децата се отразило. Големият син се затворил се, станал по свит. Странял от свидетелката и децата ѝ. Д. тогава все още работела в тази фирма, но когато повдигнали обвинението я уволнили и отишла на борсата. Свидетелката знае, че Д. била управител, но не знае дали е била собственик или съсобственик на фирмата. Те всъщност били няколко фирми. Ищцата първоначално била в едната фирма като технически сътрудник, след което собствениците на фирмата най - вероятно са ѝ предложили да бъде назначена, като управител на друго търговско дружество. Не знае на коя фирма точно е била управител. Заявява, че няма как ищцата да е била собственик на фирмата, т.к. фирмата се занимавала със специфична дейност - пожаро - известяване, производство на пожарогасители. Заявява, че всичко това, което се случило на ищцата, довело до безсънни нощи, тя вземала леки успокоителни, билкови, не се стигнало до нещо по сериозно, но доста ѝ се нарушило спокойствието. През миналата година приключили делата.

Свид. Ж.Дж.Д., баща на ищцата, заявява, че преди 4 - 5 години се водило наказателно производство спрямо дъщеря му. Твърди, че тя била много жизнена, словоохотлива, любезна, приветлива и работлива, но вследствие на това дело имало доста сериозни промени. Получила стрес, в нея започнал да се чувства песимизъм, вместо оптимизъм. Зле се чувствала. Те като родители ѝ помагали, доколкото могат. Живеели в общо домакинство с нея и децата ѝ. Нейните притеснения били, че я обвинили за много големи суми, че е злоупотребила. Заявява, че нейните работодатели я обвинявали в нещо, което не е извършила, тя била доверчива и се злоупотребило с нейното доверие. Била разведена вече в този период, но делото било образувано преди развода. Децата разбрали за делото, защото тя се връщала притеснена, отчаяна и нямало как да не каже на децата за какво става въпрос, защото била притеснена, не можела да им обръща такова внимание каквото преди, оставала една пропаст между нея и децата. Била затворена в себе си, притеснявала се както тя, така и нейните родители и децата ѝ. Децата били много притеснени, особено голямото дете било в прогимназията и имало проблеми с него и с баща му. Той се затворил в себе си. Общували с него, помагали колкото могат, мъчили се да изтрият това притеснение, но общите чувства на децата били притеснение. Заявява, че на приятели и приятелки на ищцата е станал достояние този факт. Отразил се на нейната работа, защото и в момента работата ѝ била отговорна, тя била безработна около година,

година и половина. За да изкара някакви пари, гледала едно дете, защото и пенсиите на родителите били малки за да ѝ помагат. След това започнала работа като касиер в магазин. Заявява, че не е преодоляла стреса.

ВОС като съобрази становищата на страните и събраните по делото доказателства, ведно с наведените във въззивната жалба възражения, намира за установено от правна страна следното:

Исковете намират правното си основание в нормата на чл.2 ал.1 т.3 ЗОДОВ.

От правно значение за ангажиране отговорността на държавата на основание чл. 2, ал. 1, т. 2 от ЗОДОВ е обвинение в извършване на престъпление, за което ищцата е оправдана. Освен установяване на горните предпоставки, в тежест на ищцата Д. е да установи вида на претърпените от нея вреди-неимуществени и имуществени по чл.4 на ЗОДОВПГ, както и причинно-следствена връзка между вредите и неправомерните актове на държавния орган, т. е. факта на деянието.

В рамките на производството по безспорен начин се установи, че е повдигнато обвинение, за което Д. е изцяло оправдана с влязло в сила на 29.12.2021г. определение, на която дата е изтекъл срокът за обжалването му.

По наведените в жалбата възражения, че не са доказани претърпените от неимуществени вреди, както и причинно-следствената връзка между претърпените вреди и повдигнатото обвинение, съдът намира следното:

Безспорно от събраните по делото гласни доказателства се установява тежкото емоционално и психическо състояние на ищцата към момента, в който Прокуратурата ѝ е повдигнала обвинение. Свидетелката Г. сочи, че Д. е била зле емоционално, била е съсипана и стресирана от големите суми, за които ѝ е било повдигнато обвинение и които е била съдена да връща. Свидетелката сочи, че Д. е ползвала успокоителни на билкова основа за безсънието, за нарушеното ѝ спокойствие. Същите обстоятелства се потвърждават и от показанията на св. Д.. Горният излага, че именно след повдигането на обвинението Д. се е превърнала от една словоохотлива, любезна, жизнерадостна и приветлива жена в потисната, стресирана, песимистичност настроена. Това нейно състояние е било видимо за обкръжаващите я, поради което се е наложило и тя да обясни на децата за

проблема. Същите са били наясно и от честите призовки, които Д. е получавала на домашния си адрес. В този смисъл неоснователно е възражението, че самата ищца е избрала да сподели на децата си. Така, свидетелката Г. разказва за случай, в който се е наложило Д. да се прибере в къщи, тъй като голямото дете ѝ се е обадило, че пред блока я чака полицаи, за да ѝ връчи призовки. Свидетелката знае, че и малкото дете също е присъствало в други случаи, когато призовки са ѝ връчвани. Горните обстоятелства са се отразили и на двете деца, като по-голямото е станало затворено и необщително. Това състояние на децата и начина, по който са възприели повдигнатото срещу майка им обвинение, също е оказало голямо влияние върху психиката на Д.. Безспорно е, че същата е била разведена към него момент и респективно стресът и мисълта, че ако я осъдят няма кой да поеме грижата за децата, са допринасяли още повече за тежкото ѝ емоционално състояние. Възражението, че показанията на разпитаните свидетели следва да не бъдат кредитирани, тъй като същите са в близки отношения с ищцата, съставът намира за неоснователно, тъй като именно най-близките до потърпевшия лица са преките и непосредствени наблюдатели. Затова и показанията на свидетелите като обективни и безпристрастни следва да бъдат кредитирани.

Предвид изложеното и неоснователно е възражението, наведено във въззивната жалба, че не се установява, че твърденията от ищцата вреди са претърпени реално от нея, както и че същите са в пряка причинно-следствена връзка от повдигнатото ѝ обвинение.

По наведеното в жалбата възражение, че приложение следва да намери разпоредбата на чл.5 ЗОДОВ, съдът намира следното:

Цитираната норма предвижда, че ако увреждането е причинено поради изключителна вина на пострадалия, обезщетение не се дължи, а когато пострадалият виновно е допринесъл за увреждането, обезщетението се намалява. Наведените твърдения за наличие на основанията по цитираната разпоредба се основават на факта, че Д. като управител на дружеството е следвало да упражнява своите правомощия така, че дейността на дружеството да съответства на законовите норми. Поведението на Д., с което същата е демонстрирала неизпълнение на правомощията си като управител на търговско дружество според въззивника представлява деяние, с което

въззиваемата сама е дала повод да се образува срещу нея наказателно производство. Горното тълкуване на нормата на чл.5 ЗОДОВ обаче не намира основание в съдебната практика. Същата приема, че съпричиняване по смисъла на чл. 5, ал. 2 ЗОДОВ е налице, когато настъпилият вредоносен резултат е в причинно-следствена връзка с поведение на пострадалия-когато с действията си по време на наказателното преследване той недобросъвестно е създал предпоставки за повдигане и поддържане на незаконно обвинение /при недобросъвестно направени неистински признания; при въвеждане на органите на разследването в заблуждение с цел да се прикрият определени обстоятелства, да се забави или опорочи разследването на престъпление/; обремененото съдебно минало не е фактор, който има отношение към хипотезата на чл. 5, ал. 2 ЗОДОВ /съдебното минало на лицето е неотносимо към законността на действията на правозащитните органи при привличане на едно лице към наказателна отговорност и осъществяването спрямо него на процесуална принуда/ /реш. № 244/25.07.13 по г. д. № 1205/12, IV ГО, реш. № 112/14.06.11 по г. д. № 372/10, IV ГО/. В рамките на производството не се установи /нито се твърди в отговора на искавата молба от ответника/, че ищцата е направила недобросъвестно признание на определени факти, както и умишлено е въвеждала в заблуждение с цел да прикрие определени обстоятелства. Твърдението, че ищцата незаконосъобразно е упражнявала правомощията си на управител на дружеството могат да ангажират асмо наказателната ѝ отговорност, за което именно ѝ е било повдигнато и обвинението, но това ѝ поведение не може да бъде същевременно ценено като предпоставка за незаконно повдигнатото ѝ обвинение. Така е прието в решение по гр. дело № 372/2010 г., решение по гр. дело № 2683/2015 г. на състави на IV г. о., решение по гр. дело № 1070/2010 г., решение по гр. дело № 158/2016 г. на състави на III г. о., като е аргументирано разбирането, че при преценка на възражението за съпричиняване, съдът следва да съобрази процесуалното поведение на ищеца по време на наказателното преследване, респективно връзката между това поведение и процесуалните действия на ответника във връзка с повдигане и поддържане на обвинението. Посочването като основание по чл.5 ЗОДОВ – поведение на ищеца, с което той е провокирал възбуждане на преследването, не може да бъде квалифицирано като такова по чл.5 ЗОДОВ, тъй като това не се твърди да е демонстрирано по време на наказателното преследване. Поради това и доколкото не се твърди, а

и не се установява пострадалият с действията си по време на наказателното преследване недобросъвестно да е създал предпоставки за повдигане и поддържане на незаконно обвинение или, за да се забави или опорочи разследването на престъпление, то и възраженията на ответника са изначално неоснователни.

Доколкото се установи по безспорен начин, че са налице предпоставките за ангажиране на обективната отговорност на въззивника, то и искът е доказан по основание.

Досежно размера и направените в жалбата възражения:

Размерът на обезщетението за неимуществени вреди се определя по "справедливост", по смисъла на чл. 52 от ЗЗД, след преценка на всички конкретни, обективно съществуващи при всеки отделен случай обстоятелства и при наличие на причинна връзка с незаконните актове на правозащитните органи. Тези обстоятелства са свързани с вида, характера, интензитета и продължителността на увреждането, а именно: тежестта на повдигнатото обвинение, дали то е за едно или за няколко отделни престъпления – умишлени или по непредпазливост, тяхната тежест, конкретните обстоятелства по всяко едно, имащи отношение към вида, броя и интензитета на търпените неимуществени вреди; дали ищецът е оправдан, респ. дали наказателното производство е прекратено по всички обвинения срещу него, или по част от тях, а по други е осъден, като се направи съпоставка между всички обвинения, по които се е развивало наказателно производство по същото време; продължителността на наказателното производство, включително дали то е в рамките или надхвърля разумните срокове за провеждането му, при отчитане на неговата сложност /фактите, които е следвало да бъдат установени, броят на обвиняемите и свидетелите, необходимостта от събиране на доказателства и др. /; интензитета на мерките на процесуална принуда – дали ищецът е бил задържан и продължителността на задържането му, вида и продължителността на другите мерки за неотклонение и на другите наложени на ищеца ограничения в рамките на наказателното производство; дали срещу ищеца са водени и други наказателни производства – като се отчете обстоятелството, че причинените вреди са във връзка с всички обвинения. Преценява се още начинът, по който всичко това се е отразило на ищеца с оглед неговата личност и живот – има

ли влошаване на здравословното му състояние, в каква степен и от какъв вид е то, конкретните преживявания на ищеца, и изобщо – цялостното отражение на предприетото срещу него наказателно преследване върху живота му – семейство, приятели, професия и професионална реализация, обществен отзвук и др. Значение има и обстоятелството как се е отразило повдигнатото обвинение на професионалния живот на ищеца, когато то е за умишлено престъпление в област, която е професионалната реализация на обвиняемия, неговото съдебно минало, наличието или липсата на предишни осъждания. При определяне размера на обезщетението следва да се отчете и стандартът на живот в страната към периода на увреждането. Обезщетението за неимуществени вреди от деликта по чл. 2, ал. 1, т. 3 от ЗОДОВ се определя глобално – за всички претърпени неимуществени вреди.

Като съобрази всички описани по-горе критерии, съставът намира следното:

На ищцата са били повдигнати обвинения по чл.255 ал.33 вр. ал.1 т.2 и по чл.255 ал.3 вр. ал.1 т.2, 6 и 7 НК.Обвиненията касаят данъчни задължения в особено големи размера. Тежестта на повдигнатите обвинения се определя от предвидените в закона наказания, а те са : лишаване от свобода за период от три до осем години и конфискация на част или на цялото имущество. Престъпленията, за които е повдигнато обвинение са две и същите са умишлени. Предвид това и съставът приема, че действително на ищцата са били повдигнати обвинения за две тежки умишлени престъпления, по които предвиденото наказание е тежко- лишаване от свобода за значителен период от време, както и тежка имуществена санкция. В рамките на производството, продължило три години и четири месеца, ищцата е давала обяснения пред органите на досъдебното производство, а в съдебната фаза има проведени пет открити съдебни заседания, на всички които ищцата е вземала лично участие заедно с упълномощен от нея процесуален представител. Безспорно е, че същата е била призовавана по местоживеенето си. По същото време по отношение на ищцата е нямало други наказателни производства. Мярка за неотклонение не се твърди да е налагана. Безспорно е и обстоятелството, че ищцата през цялото времетраене на производството е живеела с двете си малолетни деца, за които е полагала преки и непосредствени грижи. От гласните доказателства се установява, че Д. материално се е наложило да бъде подпомагана от нейните родители. Информация за воденото срещу нея

производство е станало достояние на децата и на останалата част от семейството ѝ, близки приятели и съседи, тъй като често са ѝ били връчвани призовки на адреса, а и защото Д. е споделяла притесненията си. От ангажираните гласни доказателства се установява, че същата е била в шок от повдигнатото обвинение към момента на връчване на обвинителния акт, а впоследствие изпитвала силно притеснение, страх, безпомощност, изпаднала в депресия, страдала от безсъние, страхувала се за бъдещото си и това на двете си деца. Като се има предвид, че съдебното минало и наличието други предишни осъждания следва да бъдат отчетени при преценка на личността на ищеца, която, ведно с начина му на живот, интереси, средата му, трудовата биография, обуславят и интензитета на усещането за накърненото лично достойнство и чувство за справедливост, настоящият състав намира, че фактът, че Д. никога не е била осъждана, безспорно следва да бъде съобразен. Това е така, тъй като когато едно лице е осъждано и за други престъпления, интензитетът на страданията му не би могъл да се сравни с тези на лице, по отношение на което за първи път се подвигна обвинение. Горното води до извод за наличието на особен интензитет в усещането на ищцата за несправедливост, накърнено чувство за чест и достойнство, срам. Справедливостта винаги трябва да се свързва с преценката на конкретни, според случая, обективно настъпили и установени по делото обстоятелства, които носят обективни характеристики за реално причинените морални вреди, в каква степен и колко продължително са засегнати чувствата на конкретния индивид, което още е от значение и за извършване на съпоставка с разрешенията на съдебната практика в аналогични случаи. При определяне размера на дължимото обезщетение за неимуществени вреди въззивният съд взе предвид характера и тежестта на претърпените от Д. болки и страдания от психическо естество - психически стрес; депресия; душевен дискомфорт; тревожност; безпокойство; безсъние, чувство на унижение и оскърбление от третирането ѝ като престъпник; чувството на безпокойство за бъдещето ѝ и това на децата ѝ, липса на самочувствие; депресия, отчуждаване, установени въз основа на събраните по делото гласни доказателства, продължили през времетраенето на наказателното производство продължителността на понесените във връзка с воденото срещу нея наказателно преследване страдания – три години и четири месеца и интензивността им; липсата на трайни неблагоприятни последици за психичното ѝ здраве по време и след

прекръпяване на наказателното производство; обстоятелството, че е участвала в пет открити съдебни заседания по НОХД. При съобразяване на горните релевантни факти и обстоятелства, за претърпените през периода м. август 2019 г.- м. декември 2021 г. болки и страдания от психическо естество съобразно диспозитивното начало, по преценка на настоящия съд на ищцата Д. следва да бъде определено обезщетение за неимуществени вреди в размер на 10 000 лв. общо. В този размер –по 3 000 лв. за всяка година от периода август 2018г. до декември 2021г., съдът намира, че обезщетението отговаря на принципа на справедливостта, прогласен в 52 ЗЗД. Предвид изложеното, решението на ВРС следва да бъде отменено в частта, в която искът е уважен за разликата над 10 000лв. до 13 400 лв., като за тази част претенцията на Д. следва да бъде отхвърлена. Решението в частта, с която искът за заплащане на обезщетение за неимуществени вреди е уважен до размер на 10 000 лв., следва да бъде потвърдено. В частта, в която искът е отхвърлен за разликата над 13 400 лв. до 22 000 лв., решението е влязло в законна сила и не е предмет на въззивно обжалване.

Сумата 13 400 лв.- обезщетение по чл.2 ал.1 т.3 ЗОДОВ се дължи от момента на влизане в сила на оправдателната присъда, респективно определението, с което е прекратено наказателното производство- 29.12.2021г. Тъй като обаче в исковата молба ищцата е претендирала законната лихва от по-късен момент- 06.04.2022г.-влизане в сила на решението, с което е отхвърлен гражданският иск, то законната лихва следва да бъде присъдена именно от този по-късен момент.

Досежно претенцията за заплащане на обезщетение за причинени имуществени вреди, изразяващи в заплатеното в наказателното производство адвокатско възнаграждение, съдът намира следното:

Видно от приложените три броя вносни бележки и договор за правна защита и съдействие за защита по НОХД №1333/20г. по описа на ВОС ищцата заплатила адвокатско възнаграждение на процесуалния си представител – адв. Б., общо сумата от 1 000 лв., от които 300 лв. при сключване на договора, а останалите 700 лв. по банков път на три вноски. Плащанията са направени в хода на наказателното производство пред първата инстанция. Адв. Б. се е явявала във всички открити съдебни заседания и е представлявала доверителката си. Направеното във въззивната жалба

възражение за прекомерност на адвокатския хонорар е неоснователно. Чл.13 ал.1 т.3 от Наредба №1 за минималните размери на адвокатските възнаграждения предвижда, че при защита на подсъдим по дела за престъпления, при които се предвижда наказание лишаване от свобода до 10 години /както и за престъплението по чл.255, ал.1, т.2 от НК; чл.255, ал.3, вр. ал.1 т.2 от НК и чл.255, ал.3, вр. ал.1, т.2, т.6 и т.7 от НК, обвинение за което е повдигнато на ищцата/, минималното възнаграждение е 1 000 лв. Толкова е и заплатеното от ищцата възнаграждение. Възражението за прекомерност е неоснователно. Посочената сума представлява претърпени от ищцата имуществени вреди, които са в пряка причинно-следствена връзка от незаконно повдигнатото обвинение. Затова и въззивникът следва да бъде осъден да заплати сума в размер на 1 000 лв.- обезщетение за претърпени имуществени вреди, изразяващи се в заплатено от Д. адвокатско възнаграждение по НОХД №1333/20г. Сумата следва да бъде присъдена ведно със законната лихва, считано от 06.04.2022г.

Решението на ВРС в частта, с която искът за заплащане на обезщетение за причинени имуществени вреди е уважен за 1 000 лв., следва да бъде потвърдено.

Досежно разноските:

Съобразно изхода на спора и направените искания за присъждане на разноски в полза на въззиваемата страна пред настоящата инстанция следва да бъде присъдена сумата от 1 266 лв.- заплатено адвокатско възнаграждение съобразно отхвърлената част от жалбата. Предвид изхода на спора следва да бъдат изменени присъдените разноски в полза на ищцата пред ВРС, като Прокуратурата на РБългария бъде осъдена да заплати на Д. сума в размер на 564 лв.

Водим от горното, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ Решение № 1420 от 28.04.2023 г., постановено по гр. д. № 11687/2022 г. по описа на ВРС, 49-ти състав, в частта, с която Прокуратурата на РБ, гр. София, бул. „Витоша“ № 2, представлявана от Главния прокурор на РБ, е осъдена да заплати на Д. Ж. Д., ЕГН *****, от гр. В*****, разликата над 10 000 лв. до 13 400 лева, претендирана като обезщетение за

претърпени неимуществени вреди, изразяващи се в напрежение, стрес, изпадане в социална изолация, осезателни притеснения за бъдещето, както и за децата си, безсъние, като пряка и непосредствена последица от незаконното ѝ привличане в качеството на обвиняем за извършено престъпление от общ характер за престъпления по чл. 255, ал. 3, вр. ал. 1, т. 2 от НК и чл. 255, ал. 3, вр. ал. 1, т. 2, т. 6 и т. 7 от НК, за които престъпления е оправдана с присъда по НОХД № 1333/2020 г. по описа на ВОС, ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на влизане в сила на оправдателната присъда - 06.04.2022 г., до окончателното изплащане на сумата, на осн. чл.2 ал.1 т.3 ЗОДОВ, както и в частта за разноските,

КАТО ВМЕСТО НЕГО ПОСТАНОВЯВА:

ОТХВЪРЛЯ предявения от Д. Ж. Д., ЕГН ***** от гр. В*****, срещу Прокуратурата на Република България иск с правно основание чл.2 ал.1 т.3 ЗОДОВ, да бъде осъдена Прокуратурата на РБългария да заплати на ищеца Д. Ж. Д., ЕГН ***** от гр. В*****, разликата над 10 000 лв. до 13 400 лева, претендирана като обезщетение за претърпени неимуществени вреди, изразяващи се в напрежение, стрес, изпадане в социална изолация, осезателни притеснения за бъдещето, както и за децата си, безсъние, като пряка и непосредствена последица от незаконното ѝ привличане в качеството на обвиняем за извършено престъпление от общ характер за престъпления по чл. 255, ал. 3, вр. ал. 1, т. 2 от НК и чл. 255, ал. 3, вр. ал. 1, т. 2, т. 6 и т. 7 от НК, за които престъпления е оправдана с присъда по НОХД № 1333/2020 г. по описа на ВОС, ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на влизане в сила на оправдателната присъда - 06.04.2022 г., до окончателното изплащане на сумата, на осн. чл.2 ал.1 т.3 ЗОДОВ.

ПОТВЪРЖДАВА Решение № 1420 от 28.04.2023 г., постановено по гр. д. № 11687/2022 г. по описа на ВРС, 49-ти състав, в частта, с която Прокуратурата на РБ, гр. София, бул. „Витоша“ № 2, представлявана от Главния прокурор на РБ, е осъдена да заплати на Д. Ж. Д., ЕГН ***** от гр. В*****, сумата от 10 000 лева, представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди, изразяващи се в напрежение, стрес, изпадане в социална изолация, осезателни притеснения за бъдещето, както и

за децата си, безсъние, като пряка и непосредствена последица от незаконното ѝ привличане в качеството на обвиняем за извършено престъпление от общ характер за престъпления по чл. 255, ал. 3, вр. ал. 1, т. 2 от НК и чл. 255, ал. 3, вр. ал. 1, т. 2, т. 6 и т. 7 от НК, за които престъпления е оправдана с присъда по НОХД № 1333/2020 г. по описа на ВОС, ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на влизане в сила на оправдателната присъда - 06.04.2022 г., до окончателното изплащане на сумата, както и сумата в размер на 1000 лева, представляващи обезщетение за претърпените имуществени вреди, представляващи възнаграждение за адвокат в първоинстанционното съдебно производство, ведно със законната лихва върху главницата, считано от датата на влизане в сила на оправдателната присъда - 06.04.2022 г., до окончателното изплащане на сумата, на осн. чл. 2, ал. 1, т. 3 от ЗОДОВ.

ОСЪЖДА Прокуратурата на Република България, с адрес гр. София, бул. „Витоша“ №2, да заплати на Д. Ж. Д., ЕГН ***** от гр. В*****, сумата от **1 830 (хиляда осемстотин и тридесет лева)**, представляваща заплатено адвокатско възнаграждение съобразно уважената част от иска, формирана както следва: 1 266 лв. пред въззивната инстанция и 564 лв. пред ВРС, на осн. чл.78 ал.1 ГПК.

Решението в частта, в което е присъдено обезщетение за неимуществени вреди, подлежи на обжалване с касационна жалба пред ВКС в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____